

Høringsinnspill Forsvarssjefens fagmilitære råd.

Base og støttestruktur i Luftforsvaret: Luftforsvarets ledelse

I St. prp. nr. 48 (2007-2008) *"Et forsvar til vern om Norges sikkerhet, interesser og verdier"* (tilråding fra Forsvarsdepartementet av 28. mars 2008, godkjent i statsråd samme dag), besluttet en å flytte generalinspektørene for Sjøforsvaret og Hæren ut fra Forsvarsstaben til tyngdepunktet for Hæren og Sjøforsvarets styrker, med hovedbegrunnelse at det ville gi nærhet til hovedtyngden av Hærens og Sjøforsvarets avdelinger og å forenkle ledelsesstrukturen i forsvarsgrenene.

St. prp. nr. 48 (2007-2008) pkt 6.4.1 sier følgende om den strategiske ledelse:

*"Den mest vesentlige endringen er etablering av et tydelig ledelsesnivå der generalinspektørene og deres stabsfunksjoner organiseres utenfor Forsvarsstaben som et underliggende nivå til denne. Dette ledelsesnivået etableres ved å samle generalinspektørene og deres stabsfunksjoner, som i dag ligger i Forsvarsstaben, med funksjoner og kompetanse som i dag er organisert i de underliggende nivåer i forsvarsgrenene, til ett robust og tydelig ledelsesnivå for styrkeproduksjonen i de respektive forsvarsgrener.*

*Generalinspektøren for Hæren, med tilhørende stabsfunksjoner lokaliseres til Bardufoss. Hovedbegrunnelsen for dette er nærhet til hovedtyngden av Hærens avdelinger og å forenkle ledelsesstrukturen i Hæren. Generalinspektøren for Sjøforsvaret, med tilhørende stabsfunksjoner, lokaliseres til Haakonvern i Bergen, hvor hovedtyngden av Sjøforsvarets virksomhet er lokalisert. Luftforsvarets basestruktur behandles ikke helhetlig som en del av denne langtidsplanen, men vil bli vurdert videre i lys av prosessen knyttet til fremskaffelse av nye kampfly. Generalinspektøren for Luftforsvaret, med tilhørende stabsfunksjoner, videreføres derfor i Oslo inntil videre. Heimevernets organisasjon og virkemåte er av en slik karakter at det er vanskelig å identifisere et tyngdepunkt som gir de samme effektene som ligger bak begrunnelsen for å flytte de andre generalinspektørene. Generalinspektøren for Heimevernet, med tilhørende stabsfunksjoner, vil derfor lokaliseringmessig bli videreført i Oslo.*

*Den ovennevnte flyttingen av generalinspektøren for Hæren med tilhørende stabsfunksjoner til Bardufoss og generalinspektøren for Sjøforsvaret med tilhørende stabsfunksjoner til Bergen er beregnet å medføre et investeringsbehov på om lag 72 mill. kroner. Tiltaket er beregnet til å gi en årlig driftsinnsparing på ca. 13 mill. kroner knyttet til personellinnsparinger, og har en beregnet positiv nåverdi på ca. 61 mill. kroner i et 20 års-perspektiv."*

Etter dette har også generalinspektøren for Heimevernet i 2010 blitt flyttet til Terningmoen leir, der Heimevernets tyngdepunkt nå blir etablert.

Det er derfor påfallende å lese i Forsvarssjefens fagmilitære råd 2011 under punkt 4.1.3 at:

*”Alternative lokaliseringer for Luftforsvarets ledelse er vurdert med utgangspunkt i operative, styrkeproduksjonsmessige og økonomiske forhold. Kostnadene ved å flytte Luftforsvarets ledelse er store, og det er derfor ikke tilrådelig med en flytting. Luftforsvarets ledelse med generalinspektøren for Luftforsvaret og Luftforsvarsstaben, Luftoperativt inspektorat og Luftforsvarets utdanningsinspektorat anbefales videreført på Rygge.”*

Nå som en innstiller på å etablere Luftforsvarets tyngdepunkt på Ørland Hovedflystasjon, er det påfallende at de samme argumentene som nylig ble brukt for å flytte de 3 andre generalinspektørene ut til styrkene ikke lenger er gyldige for Luftforsvaret. Ut fra logikken som er brukt for å flytte de 3 øvrige generalinspektørene bør det være innlysende at også generalinspektøren for Luftforsvaret bør flyttes nærmere hovedtyngden av Luftforsvarets avdelinger.

En flytting av generalinspektøren for Luftforsvaret med tilhørende stabsfunksjoner til Trøndelag vil gi nærhet til hovedtyngden av Luftforsvarets avdelinger og forenkle ledelsesstrukturen i forsvarsgrenen til ett robust og tydelig ledelsesnivå for styrkeproduksjonen i Luftforsvaret. I Trondheim har Luftforsvaret fra før Luftkrigsskolen og Luftforsvarets musikkorps. Når en nå går inn for å legge kampflybasen til Ørland vil det ut fra en totalvurdering utvilsomt være både ledelsesmessig og økonomisk fornuftig å flytte generalinspektøren bort fra Rygge. En splittelse mellom det operative tyngdepunktet og ledelseelementet i Luftforsvaret vil over år utvilsomt føre til betydelige unødige reiseutgifter, og tid gått med til reiser og møter mellom de operative miljøene og Luftforsvarets ledelse. I Trondheim eier Forsvaret fortsatt byggene der Befalskolen for infanteriet tidligere holdt til. Dette er en relativt stor bygningsmasse som med noen tilpasninger bør kunne gi de samme kontorfasiliteter som en i dag finner på Rygge.

En slik plassering i Trondheim vil gi betydelig innsparing på reiseutgifter i Luftforsvaret, og ett robust og tydelig ledelsesnivå for styrkeproduksjon, med nærhet til hovedtyngden av Luftforsvarets avdelinger. En plassering på Rygge, slik forslaget er i Forsvarssjefens fagmilitære råd, vil føre til at Luftforsvaret ender opp med en ledelse som på grunn av geografisk avstand ikke har jevn nok kontakt med det operative fagmiljøet til at de fullt ut kan forstå de operative utfordringer en står ovenfor. Ledelsens operative erfaring vil over tid avvike såpass mye fra realitetene, deres erfaring går ut på dato på grunn av teknologisk utvikling, at det i realiteten vil være direkte uansvarlig å plassere de på Rygge, der de er geografisk avskåret fra å jevnlig besøke hovedbasen for å holde seg oppdatert. Reiseutgiftene i Forsvaret skal ned, og blir de plassert på Rygge ender de opp med å bure seg inne på kontorene sine der nede.

En plassering av generalinspektøren for Luftforsvaret, Luftoperativt inspektorat og Luftforsvarets utdanningsinspektorat i Trondheim vil også være viktig og riktig ut fra et rekrutteringsmessig og familiepolitisk synspunkt. Store deler av Luftforsvarets personell, med tilhørende familier, vil da kunne ha et karriereløp innen samme geografiske boområde, mellom kampbasen, Luftkrigsskolen og stabstjeneste i Luftforsvarets ledelse. Dette har en fått til i Bergen for Sjøforsvaret, nå bør det samme skje i Trondheim for Luftforsvaret.

En flytting av generalinspektøren for Luftforsvaret, Luftoperativt inspektorat og Luftforsvarets utdanningsinspektorat til de gamle befalsskolelokalitetene i Trondheim bør derfor kostnadsberegnes og utredes nærmere før endelig beslutning fattes i saken. I Forsvarssjefens fagmilitære råd skriver en

at kostnadene ved å flytte Luftforsvarets ledelse er vurdert som store. De detaljerte kostnadsberegningene som rådet har gjort for dette bør offentliggjøres og granskes nøye.